

„XIII. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH“

téma příspěvku
**„ Mikroregiony jako aktéři regionálního rozvoje
v Jihomoravském kraji“**

Pavel Fišer – Tomáš Grulich

Bořetice, 16-18.6 2010

Pojem mikroregionu v Jihomoravském kraji

(svazek obcí dle §§ 49 až 53 č. zákona 128/2000 Sb., o obcích) - vzniká pro územně ucelenou oblast vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi nebo pojíci prvky. V obecné formě se jedná o spádové území, které využívá principu soudržnosti, kde tři a více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit v územně uceleném zájmovém prostoru s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území.

Registr zájmových sdružení právnických osob – ve krajský úřad

**Orgány mikroregionu – valná hromada, předseda, manažer – tajemník
- poradce**

Mikroregiony v roce 2010

- **Leden 2010**
 - **69 mikroregionů** (v roce 2003 počet 45)
 - **Průměrný počet obcí v mikroregionu: 11 obcí**
 - **Průměrný počet obyvatel mikroregionu: 17,7 tis.**
 - **Pokryto 87 % území Jihomoravského kraje**
 - **Zapojeno 557 obcí z 673**
 - **38 rozvojových strategií mikroregionu** (různá doba platnosti a zpracování)

Podmínky pro vymezení mikroregionu I

- **mikroregion je otevřen pro vstup dalších obcí, které splňují stanovené podmínky**
- **založení a předmět mikroregionu musí být vymezen na základě smlouvy a stanov**
- **mikroregion je celistvé území, které zahrnuje propojené katastrální území jednotlivých členských obcí**
- **mikroregion musí mít vytvořen administrativní zázemí (sídlo) v přirozeném centru tj. v jedné z členských obcí**
- **charakter mikroregionu je postaven na dlouhodobé spolupráci a víceúčelovém vymezení předmětu činnosti**

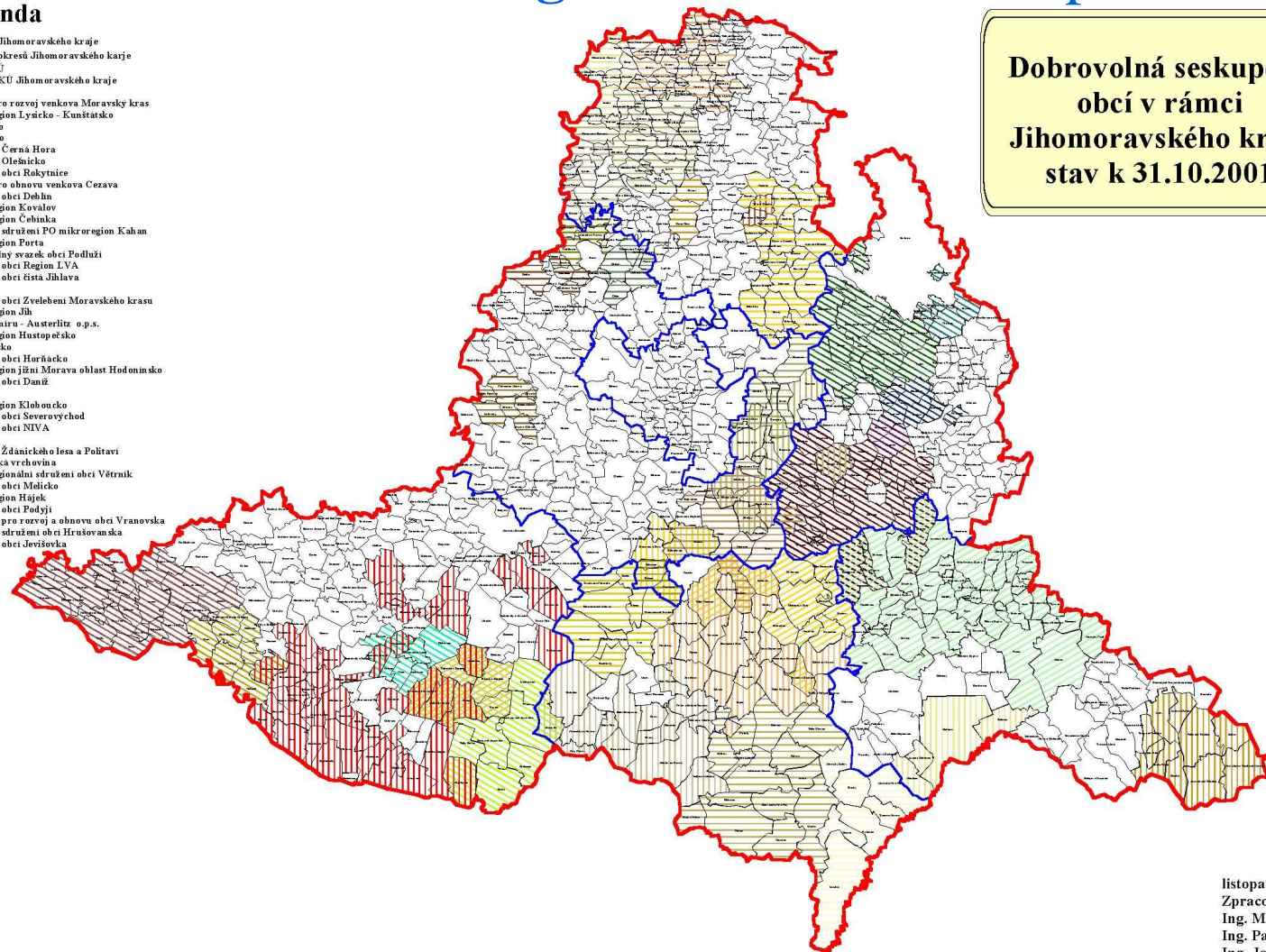
Podmínky pro vymezení mikroregionu II

- **mikroregion je založen k zmnožení sil a prostředků při prosazování společných záměrů přesahujících svým rozsahem a významem katastrální území členské obce,**
- **mikroregion společně prosazuje a realizuje projekty při uplatnění principu integrace, doplňkovosti, programování, solidarity, subsidiarity a koncentrace**
- **každá z členských obcí mikroregionu má zaručenu rovnost příležitostí a má jeden hlas**
- **mikroregion pro rozvoj území zpracovává rozvojovou strategii území**

Plošné rozložení mikroregionů v roce 2001 – počet 36

Legenda

- Hranice Jihomoravského kraje
- Hranice okresů Jihomoravského kraje
- Název KÚ
- Hranice KÚ Jihomoravského kraje
- Jk_ku.shp
- Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras
- Mikroregion Lysecko - Kunitatsko
- Letovicko
- Lomnicko
- Bořitov - Černá Hora
- Sdružení Olešnicko
- Sdružení obcí Rakytínice
- Spolek pro obnovu venkova Cezava
- Sdružení obcí Dobln
- Mikroregion Kovalov
- Mikroregion Čebínka
- Zajímavé sdružení PO mikroregion Kahan
- Mikroregion Parta
- Dobrovolný svazek obcí Podluží
- Sdružení obcí Region LVA
- Sdružení obcí čista Jihlava
- Jk_ku.shp
- Sdružení obcí Zvelebleni Moravského krasu
- Mikroregion Jih
- Mohyla míru - Austerlitz o.p.s.
- Mikroregion Hustopečsko
- Mikulovsko
- Sdružení obcí Haráček
- Mikroregion jižní Morava oblast Hodonínsko
- Sdružení obcí Danž
- Jk_ku.shp
- Mikroregion Kloboucko
- Sdružení obcí Severovýchod
- Sdružení obcí NIVA
- Jk_ku.shp
- Sdružení Žďanického lesa a Poltávi
- Dražanská vrchovina
- Mikroregionální sdružení obcí Větrník
- Sdružení obcí Matějk
- Mikroregion Háje
- Sdružení obcí Podýjí
- Sdružení pro rozvoj a obnovu obcí Vranovska
- Zajímavé sdružení obcí Hrušovanska
- Sdružení obcí Devišovka

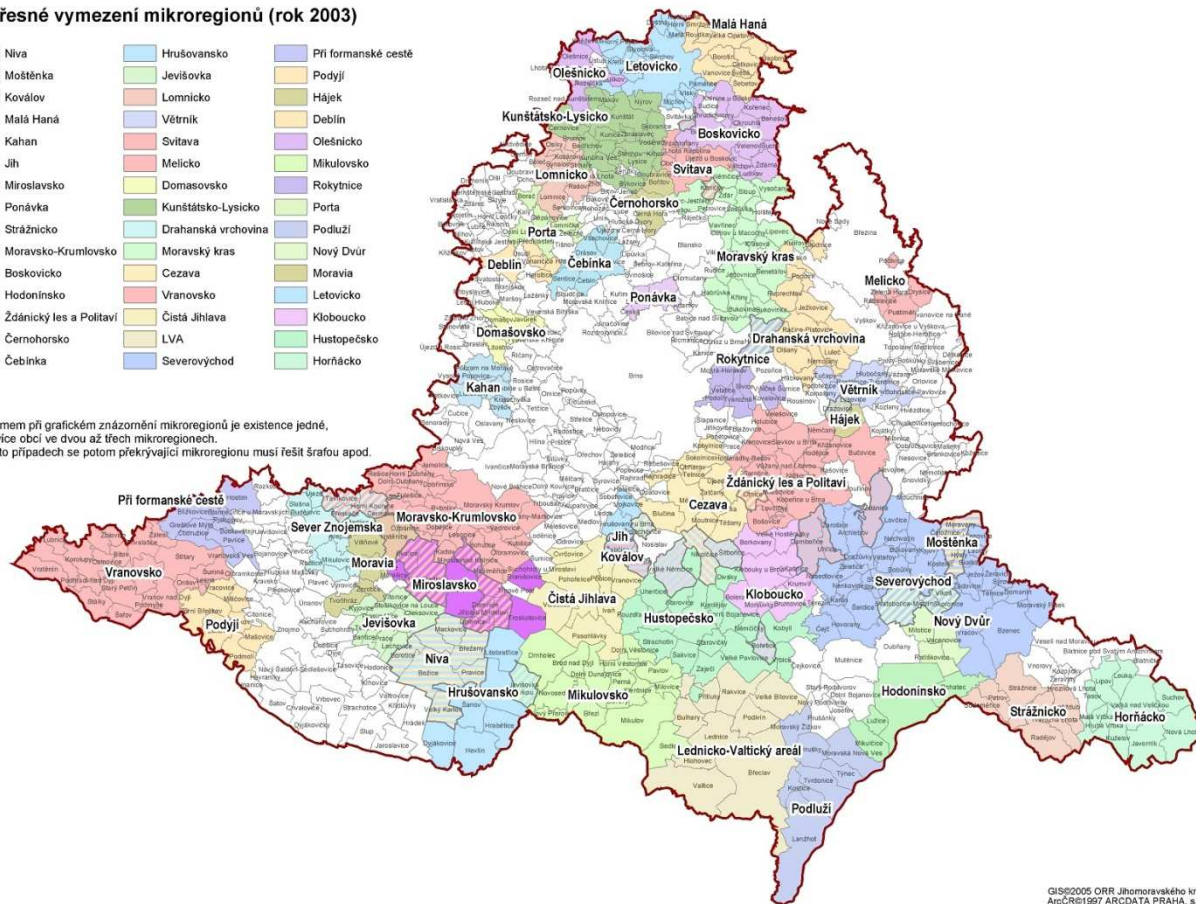
**Dobrovolná seskupení
obcí v rámci
Jihomoravského kraje
stav k 31.10.2001**

Plošné rozložení mikroregionů v roce 2003 – počet 45

4. Přesné vymezení mikroregionů (rok 2003)

Niva	Hrušovansko	Pří formanské cestě
Moštěnka	Jevišovka	Podlyží
Koválov	Lomnicko	Hájek
Malá Haná	Větrník	Deblín
Kahan	Svitava	Olešnicko
Jih	Melicko	Mikulovsko
Mirotavsko	Domasovsko	Rokytnice
Ponávka	Kunštátsko-Lysicko	Porta
Strážnicko	Drahanská vrchovina	Podluží
Moravsko-Krumlovsko	Moravský kras	Nový Dvůr
Boskovicko	Cezava	Moravia
Hodonínsko	Vranovsko	Letovicko
Žďánický les a Poltávi	Čistá Jihlava	Kloboucko
Černoohorsk	LVA	Hustopečsko
Čebínka	Severovýchod	Hornácko

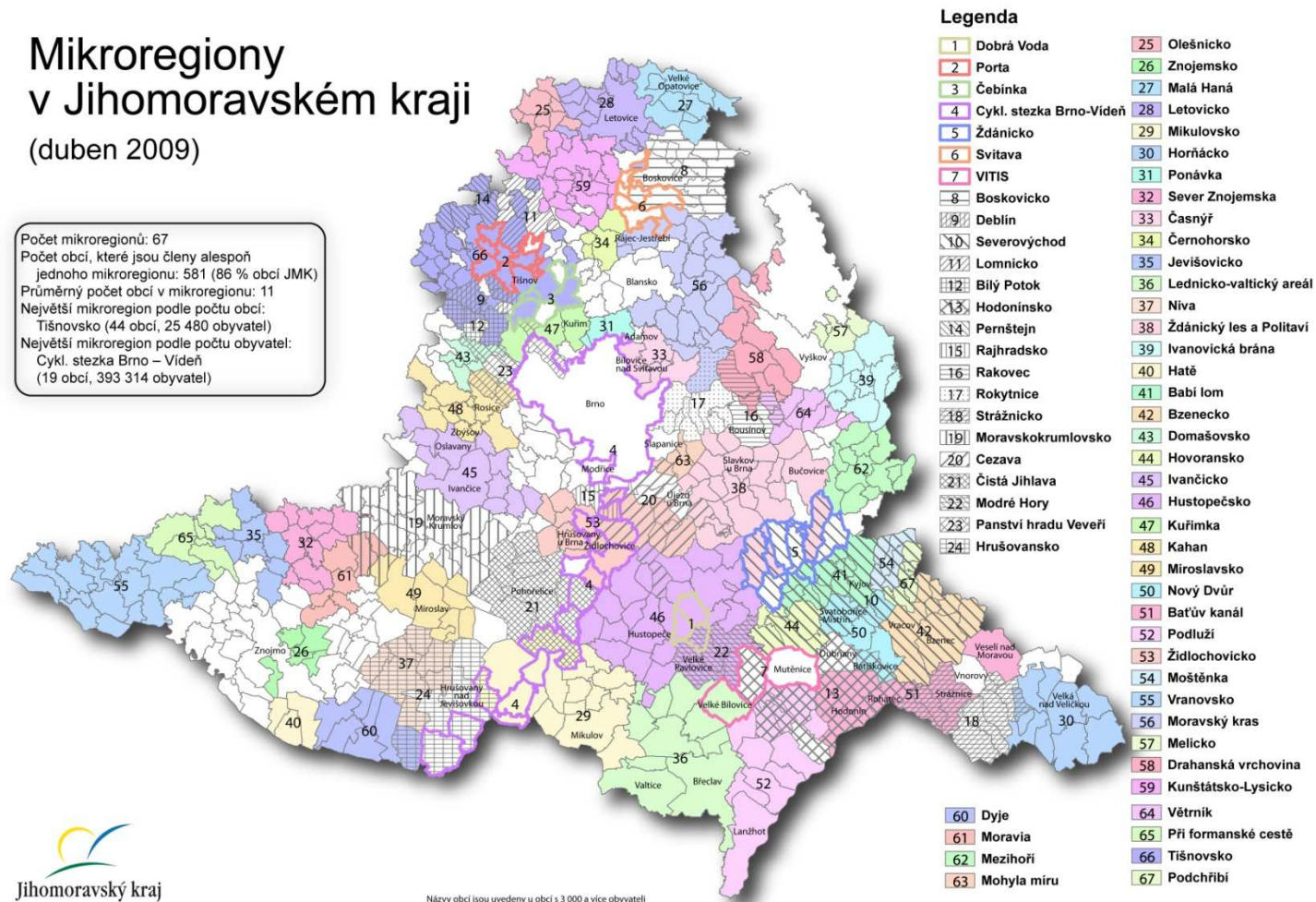
Problém při grafickém znázornění mikroregionů je existence jedné, nebo více obcí ve dvou až třech mikroregionech. V těchto případech se potom překrývající mikroregionu musí řešit šrafová apod.

Plošné rozložení mikroregionů v roce 2009 – počet 67

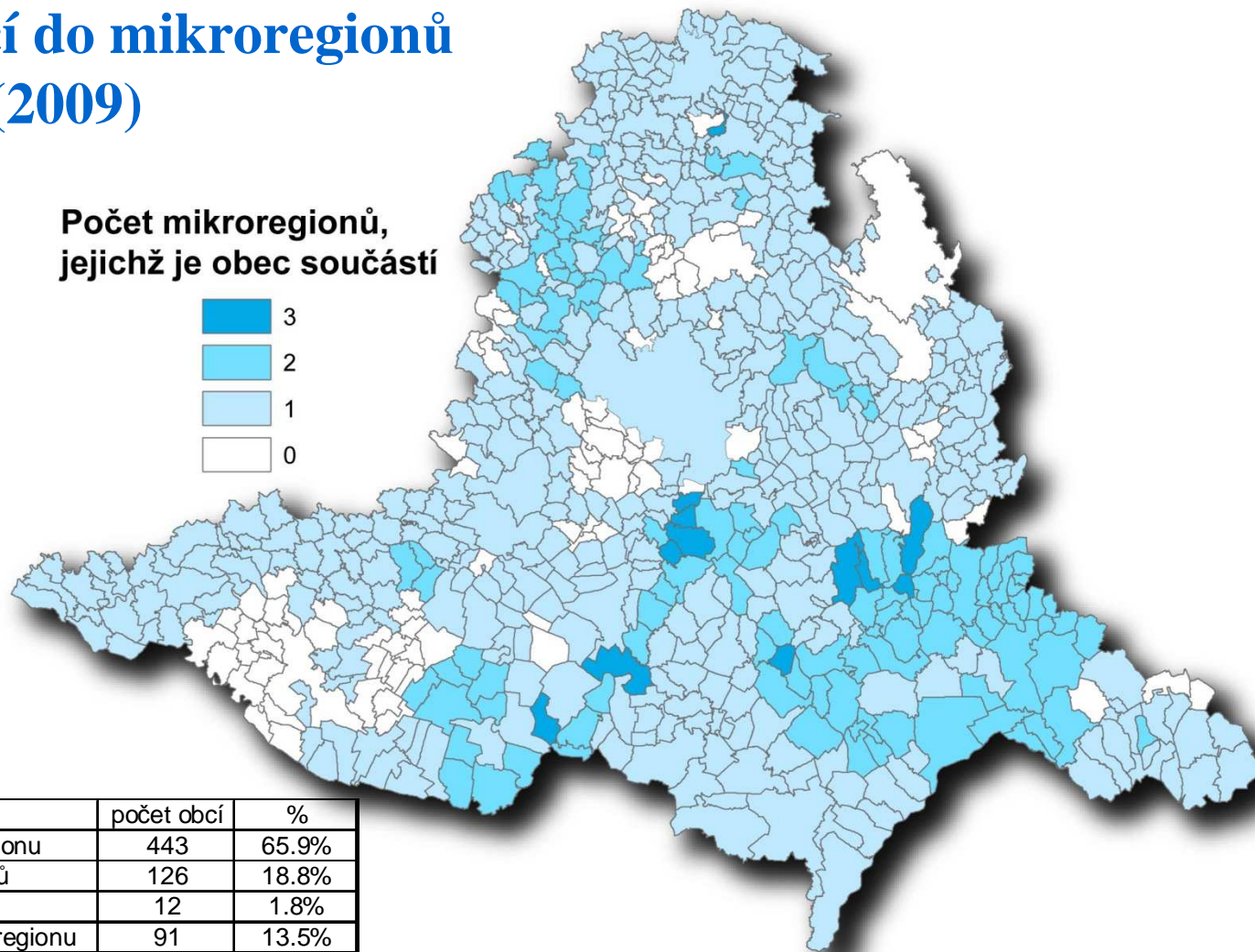
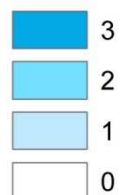
Mikroregiony v Jihomoravském kraji (duben 2009)

Počet mikroregionů: 67
 Počet obcí, které jsou členy alespoň jednoho mikroregionu: 581 (86 % obcí JMK)
 Průměrný počet obcí v mikroregionu: 11
 Největší mikroregion podle počtu obcí: Tišnovsko (44 obcí, 25 480 obyvatel)
 Největší mikroregion podle počtu obyvatel: Cykl. stezka Brno – Videaň (19 obcí, 393 314 obyvatel)

Zapojení obcí do mikroregionů (2009)

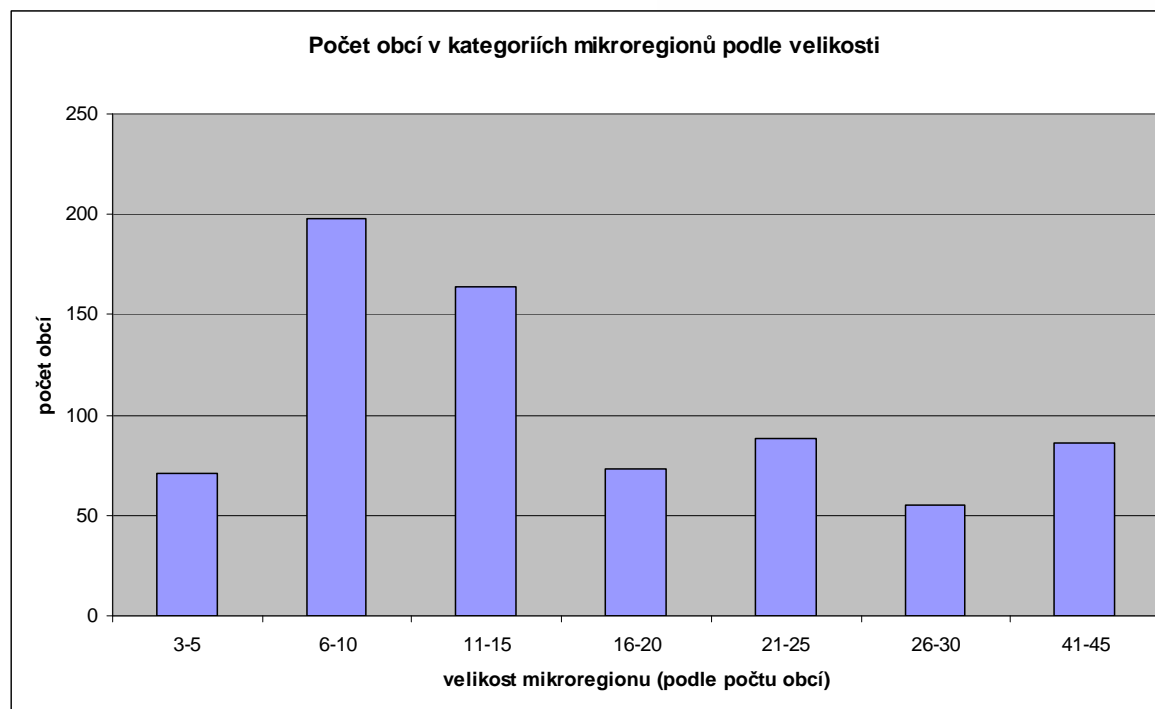
Počet mikroregionů,
jejichž je obec součástí

	počet obcí	%
obec je součástí jednoho mikroregionu	443	65.9%
obec je součástí dvou mikroregionů	126	18.8%
obec je součástí tří mikroregionů	12	1.8%
obec není součástí žádného mikroregionu	91	13.5%

Kategorie mikroregionů podle velikosti (2009)

Kategorie mikroregionu (počet obcí)	Počet mikroregionů
3-5	17
6-10	25
11-15	13
16-20	4
21-25	4
26-30	2
41-45	2
Celkový součet	67

Územní vývoj mikroregionů po roce 2003

- Stabilní: 33 mikroregionů (301 obcí)
- Nově vzniklé: 18 mikroregionů (180 obcí)
- Rozšířené: 14 mikroregionů (o 41 obcí)
- Zúžené: 2 mikroregiony (o 3 obce)
- Zaniklé: 10 mikroregionů (105 obcí)

Mikroregiony v roce 2009

5 největších mikroregionů podle počtu obyvatel

	název	poč.obcí	poč. obyv.
1	Cyklistická stezka Brno-Vídeň	19	393314
2	Dobrovolný svazek obcí Severovýchod	42	55820
3	Mikroregion Hodonínsko	11	50864
4	Obce pro Bařův kanál	6	49432
5	Dobrovolný svazek obcí LVA	10	43187

5 nejmenších mikroregionů podle počtu obyvatel

	název	poč. obcí	poč. obyv.
1	Mikroregion Domašovsko	5	1590
2	Dobrovolný svazek obcí Deblín	5	1643
3	MIKROREGION BÍLÝ POTOK	4	1762
4	MIKROREGION HATĚ	3	2048
5	"DOBRÁ VODA"	3	2134

5 největších mikroregionů podle počtu obcí

	název	poč. obcí	poč. obyv.
1	Tišnovsko	44	25480
2	Dobrovolný svazek obcí Severovýchod	42	55820
3	Mikroregion Hustopečsko	29	36262
4	Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras	26	20640
5	Dobrovolný svazek obcí Ždánický les a Polítaví	25	34767

5 nejmenších mikroregionů podle počtu obcí

	název	poč. obcí	poč. obyv.
1	MIKROREGION HATĚ	3	2048
2	"DOBRÁ VODA"	3	2134
3	"Ponávka - svazek obcí Česká, Lelekovice, Vranov"	3	3048
4	Mikroregion Rajhradsko	3	4175
5	VITIS - Čejkovice, Mutěnice, Velké Bílovice	3	9899

Zapojení mikroregionů

Priorita D: Atraktivnost destinace

- Mikroregiony jsou realizátorem nebo spolupracujícím subjektem u těchto aktivit:
 - Podpora projektů a vzájemné spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru na různé územní úrovni (v rámci vymezených turistických oblastí kraje i mezi nimi navzájem, na mezikrajské – zejména sousední kraje – a přeshraniční úrovni atd.)
 - Rozvoj vhodných turistických produktů navázaných na nejrozšířenější typy aktivní turistiky v Jihomoravském kraji (např. pěší a cykloturistika, gastroturistika, golfová turistika, rekreační plavba) a dle specifických cílových skupin.

Zapojení mikroregionů

Priorita D: Atraktivnost destinace

- Mikroregiony jsou realizátorem nebo spolupracujícím subjektem u těchto aktivit:
 - Podpora vinařské turistiky a vinařství jako nejvýznamnější specifické atraktivity Jihomoravského kraje v rámci ČR (podpora marketingových materiálů vinařské turistiky, synergie s marketingovou podporou značky „Vína z Moravy“, podpora nových vinařských cyklostezek a cyklotras...)
 - Podpora tvorby produktů zaměřených na rozvoj lázeňských a relaxačních pobytů a produktů, které je vhodně doplňují (gastroturistika, poznávací turistika, folklór, kulturní akce, vodní plavba...).

Zapojení mikroregionů

Priorita D: Atraktivnost destinace

- Mikroregiony jsou realizátorem nebo spolupracujícím subjektem u těchto aktivit:
 - Pokračování v budování a údržbě turistických liniových tras a stezek (pěší, cyklo, hipo...).
 - Podpora zlepšování stavu vodních ploch (přírodních i umělých) pro koupání v kraji, budování nadregionálních aquaparků a infrastruktury pro rekreační plavbu (podpora prodloužení Bařova kanálu na soutok Moravy a Dyje i rozvoje dalších vodních cest pro rekreační plavbu).

Zapojení svazků obcí

Priorita E: Kvalita prostředí a krajiny

- Mikroregiony jsou realizátorem nebo spolupracujícím subjektem u těchto aktivit:
 - Podpora výstavby čistíren odpadních vod a kanalizací s vyšší prioritou aglomerací nad 2 000 ekvivalentních obyvatel, povodí vodní nádrže Nové Mlýny a povodí náležející k projektu Čisté povodí Svatky (nad Brněnskou přehradou)
 - Zavedení a optimalizace systému odděleného sběru materiálově využitelných složek komunálních odpadů ve všech obcích Jihomoravského kraje
 - Podpora projektů likvidace starých ekologických zátěží

Zapojení svazků obcí

Priorita E: Kvalita prostředí a krajiny

- Mikroregiony jsou realizátorem nebo spolupracujícím subjektem u těchto aktivit:
 - Podpora fungování venkovských svazků obcí.
 - Posilování spolupráce subjektů rozvoje venkova v kraji a koordinace aktivit měnících prostředí venkova (včetně podpory spolkového života a tradičních venkovských řemesel a činností).

Motivace pro založení mikroregionu

Četnost v %	motivace
5	<ul style="list-style-type: none"> - hledání inovativních cest - nové identifikované aktivity ze zpracované SRD mikroregionu
15	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce přes hranice zemí nebo států - posílení rozvoje venkova a zemědělství - pozitivní vzory (zkušenosti jiných mikroregionů) - využití možných dotací (JMK, SR, EU) - ochrana přírody, životního prostředí
15	<ul style="list-style-type: none"> - společné územní, dopravní a ekologické plánování - podpora kultury - profesionalizace spolupráce (z neformální ► formální) - vytváření regionální identity (image) - zajištění kvality života obyvatel
20	<ul style="list-style-type: none"> - společné projekty, „Společně jsem silnější“ - podpora cestovního ruchu
25	<ul style="list-style-type: none"> - podpora spolupráce obcí (strategické aktivity území) - posílení rozvoje podnikání, zaměstnanost

11. Jaké zaměření dotačních programů by bylo z hlediska potřeb rozvoje mikroregionů nejvhodnější?

Rozvoj cestovního ruchu, turistická infrastruktura 9x (ubytování 1x)

Rozvoj cyklostezek (plus údržba) 6x

Vodní turistika 1x

Propagace regionů 5x, provoz infocenter

Podpora akcí, které už mají tradici a návštěvnost a mikroregionální význam 4x

Oprava místních komunikací 5x

Silniční infrastruktura 2x

Úprava zeleně a veřejného prostranství, životní prostředí 5x

Pomoc sportovním klubům s mládeží, dětská hřiště 6x
Památky, rekonstrukce, využití 3x

Rozvoj sociálních služeb
Vzdělávání

Komunální potřeby - veřejný rozhlas, opravy budov
ČOV, kanalizace, vodovod
Služby poradenských agentur spojené s žádostmi o dotace z EU
Pokrytí mzdových nákladů zaměstnanců
Projektové dokumentace mikroregionů

Přímá finanční podpora Jihomoravského kraje

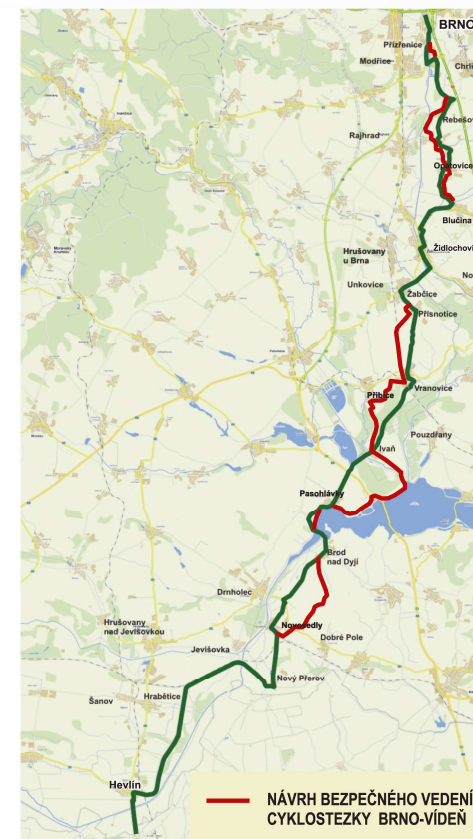
Dotační program Podpora rozvoje mikroregionů 2009			
	Oblast podpory	Počet dotací	Výše dotací
Měkké projekty	Zpracování strategických rozvojových dokumentů	10	703 000 Kč
	Nemotorová doprava	5	395 000 Kč
	Společenské aktivity		
Celkem		17	1 228 000 Kč

Dotace mikroregionům v rámci PRV JMK 2009			
	Oblast podpory	Počet dotací	Výše dotací
Měkké projekty	Poradenství a vzdělávání	42	1 343 000 Kč
	Životní prostředí	10	2 105 000 Kč
	Cestovní ruch	6	1 311 000 Kč
	Cyklostezky	9	1 841 000 Kč
Tvrdé projekty	Ostatní komunikace	3	663 000 Kč
	Památky	2	450 000 Kč
	Vzdělávání a tělovýchova	4	864 000 Kč
	Ostatní	18	3 554 000 Kč
Celkem		94	12 131 000 Kč

Další příklady budování cyklostezek v kraji – Mikroregion Nový Dvůr

Mezinárodní koridor Brno – Židlochovice – Hevlín – (Wien) – připravovaný projekt – DSO Brno-Vídeň

Směry další možné spolupráce

- **Budování partnerství mezi obcemi a mikroregiony v rámci Česko-slovenské – rakouské přeshraniční spolupráce**
- **Společné projekty při rozvoji budování infrastruktury a služeb zaměřených na rozvoj cykloturistiky, rozvoje spolkového života**
- **Výměna zkušeností (konceptní SRD mikroregionů, realizace projektů)**
- **Společné hledání partnerů a námětů na projekty**
- **Dotační programy kraje, vzdělávání**

Kontaktní osoby	
Jméno a příjmení	Pavel Fišer
Funkce	oddělení strategického rozvoje Odbor regionálního rozvoje
Adresa pracoviště (ulice, č.p., obec)	Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno
Telefon	541 651 348, 606748923
Fax	541 651 349
E-mail	fiser.pavel@kr-jihomoravsky.cz
	Děkuji Vám za pozornost